

Kodolányi Gyula

AMI NEM AZ ENYÉM

Lassan búcsuzóban, visszaszeretek a világba személytelen szenvedéllyel. A bársonybőrű szirénnek már csak gondolatban üzenek, mikor a tücsköket hallgatom magányosan. Emlékéből elillan a személy, s elegendő üdvöt ad estévé lett tekintete, fekete kavics a kedves partról, hullámverés. Ezzé lett ő. Ebből lett istennővé hajdan, s most visszalényegül tücsökcirpeléssé, e személytelen szenvedéllyé, s álmomban eljön néha, mint a szemüveges lány, az idegen, aki ölébe kapott mint gyermeket, s fényes kacagással továbbröpített magával Indiába, mikor keresztjére vont annyi éretlen halál.

Ez lett ő, kavics, hullámverés, tücsökgengés: világ. Ami nem az enyém, amit személytelen szenvedéllyel szeretek. Ami az enyém.

SEJTELMEK

I

*„Javaslom, hogy látogasson el
egy elmegyógyintézetbe.”*

(C. G. Jung)

Aki fűrészhangon énekel, a világot hogyan hallja? Moccan-e kedve tánra a méhek mézes döngésére, horgad-e benne önvád egy szétfosló, lenyelt szóra? Hogyan érint, akinek tág pórusú bőrére hideg verejtek, savanyú von fátylat? Lát, mondod. S ha nem lát, látomásai lehetnek. Lehetnek, igen. Igazad van, a másikról nem tudunk semmit. Bár igyekszem, nem tudok semmit. Én nem, megvallom. Csak kérdezek, magamban. De a sejtelmeimet tisztetem. Nincs bizonyágom, nem ítélek, kérdezek, a sejtelmeimet komolyan veszem.

Tehát mondd, hogyan hallja ő, aki fűrészhangon énekel? S tán hall valami egészen más rendet? Mert hall, persze.

Amit mondok, nem több, mint hasonlat. Igyekszem, keresem a szavakat. Eddig jutok.

Hogyan hall tehát ő? Elég-e, hogy úgy vág az esze, mint sebészszike? S ha eltölti a rendező bizonyosság, s kése leválaszt mindent, ami esett-leges, sáros, véres, adatik-e neki ily perc, ráismer-e a képre, amely hasonló őhozzá is, s oly valóságos, mint maga a szenvedés? Ráismer-e árnyékából a fényre, a vakító sejtelmre?

II

Igazad van: a másikat nem ismerjük. Néha sejtelmekre bukkanunk, hirtelen fénycsíkokra, amelyeken túllépünk, és magyarázatfélékre, utólag.

Finom, szabályos arcán, arányos testén a démon jeleit nem látjuk. Nem látjuk sötét tükrét az arcán sikolynak, vérnek, kérlelhetetlenségnek. Kérget sem látunk rajta, a kéreg tán levált. Megszabadította őt az első ítélet, s most feltáruul régi, érintetlen esendőségében. Ilyen vedlett-új volt, amikor még azt hitte, távol tartható a hiány, a halál ideje. Azt hitte, hogy a halandóság megtorolható.

Magunkat nem ismerjük. Készülhetünk, hogy a démon útját elálljuk, ha támad. Az ő utcájába nem megyünk, kerüljük őt, ha nincsen erőnk a próbához. Ennyit tehetünk.

Melyik utca nem az övé?

Kálnay Adél

TÖRÖTT TÜKÖR

Az udvarról, ahol állt, jó időben látni lehetett messze a város három templomtornyát, s ha délről fújt a szél, a harangszót is elhozta ide. Most azonban egyforma szürkeség borított mindent, a pár száz méterre álló útszéli fák is épp hogy felsejlettek, s ha sokáig nézte őket, olyanok lettek, mint az útnak nekidőlő, folyton közeledő, de soha meg nem érkező fekete vándorok. A nyálkás, nyúlós időtől sajogtak beteg csontjai, mégis úgy állt ott már jó ideje, mint aki elfelejtette, miért jött ki ebben a kellemetlen időben, mit akar ezen a víz áztatta, gazzal felvert udvaron, ahol jégcsapok lógnak a lekaszálni elfelejtett embermagasságú kőrőkről, és a befagyott kis tócsák alatt kidobott krumpelihéjak, zöldségdarabok és egyéb konyhai szemetek díszlegnek, mintha nagy kocso-